

TORONTÁI

Ara 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obiljeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 231 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontái, Veliki Becskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	

LEGUJABB

— Déli telefonjelentéseink. —

Megélénkül a politikai élet.

Összeül a pénzügyi bizottság.

Beograd, okt. 6.

Hosszabb politikai szünet után a kormány tagjai most Beogradban gyülekeznek és lehetőség szerint nem hagyják el a fővárost, ahol rövid időn belül fontos kérdésekben kell határozniok. A tegnap tartott minisztertanácson is több jelentősebb ügyben döntöttek, néhány miniszter pedig beszámolót adott fontosabb reszortügyeiről. Így Nincsić Momcilo külügyminiszter a genfi tárgyalások eredményéről tájékoztatta minisztertársait, Sztójadinovity Milán pénzügyminiszter pedig Beograd város tizenkét millió dináros állami kölcsönéről számolt be.

A horvát paraszt-párti miniszterek közül csupán Radics Pávale agrárreform miniszter tartózkodik Beogradban. A három távollévő Radics párti miniszter visszatérését holnapra várják. Ugyancsak szerdára jelezték Radics Sztjepán megérkezését is, aki egyidőben jön

Pasity Nikola miniszterelnökkel. Ez utóbbi kombináció még nem bizonyos, mert beavatott helyen egyesek úgy tudják, hogy a kormányelnök vonata csak csütörtökre fut be Beogradba. Pasity visszatérésével rövidesen eldől Radics Sztjepán minisztersége is és a horvát pártvezér elfoglalja a kormányalelnöki tiszteletet.

A király tegnap kihallgatáson fogadta Sztójadinovity Milán pénzügyminisztert, aki az ország pénzügyi helyzetét ismertette és több ukázt aláírásra terjesztett elő.

Radovity Jován, a pénzügyi bizottság elnöke, tegnap küldte szét a meghívókat a pénzügyi bizottság tagjainak, amelyben október 12-ikére ülésre hívja össze őket. Miután a szkupstina elnapolása óta nem tartott ülést a bizottság, Beogradban érdeklődéssel várják munkájának megkezdését. Az első ülés tárgysorozatán tíz fontos pont szerepel.

Radics genfi szereplését tisztázza Nincsić külügyminiszter.

Beograd, okt. 6.

A mai délelőtt egyetlen fontosabb eseménye Nincsić külügyminiszter nyilatkozata, amellyel tisztázza Radics Sztjepán sokat támadott genfi szereplését.

Nincsić külügyminiszter ma kihallgatáson volt az udvarban, amely után hírlapíróknak nyilatkozott a népszövetségi ülések lefolyásáról és ezzel kapcsolatosan ezt mondotta: Mindazon sajtóközleményekre

való tekintettel, amelyek Radics Sztjepán ismeretes genfi beszédére vonatkozólag megjelentek, meg kell állapítanom, hogy Radics Sztjepán magatartása teljesen korrekt és lojális volt. Bár én nem voltam jelen azon az ülésen, amelyen Radics beszéde elhangzott, de jelen volt Jovánovity Vászta, aki kijelentette, hogy a beszéd olyan volt, amelyet Radicstól el lehetett várni és abszolút nem sértette az államnak sem integrális, sem egyéb érdekeit

Hadiállapot Athénben.

Letartóztatták az ellenzék vezéreit.

Athén, okt. 6.

Pangalos miniszterelnök elrendelte Papanasztaziusznak, a köztársasági unió vezetőjének és két nagy napilap igazgatójának letartóztatását, mert a kormány ellen mozgalmat indítottak. Papanasztaziusz élénk ellenzéki működést fejtett ki, melyet a két napilap minden rendelkezésére álló eszközzel támogatott. A három vezető politikus hadbíróság elé kerül, amely a napokban hozza meg ítéletét.

Szalónikii jelentés szerint a görög kormány Athén területére hadiállapotot rendelt el. A kormány egyes tagjai elégedetlenek Pangalosz intézkedéseivel, főleg Papanasztaziusz letartóztatását helytelenítik és lemondással fenyegetőznek.

Görögország lakossága nagy érdeklődéssel várja a fejleményeket.

Politikai körökben úgy hiszik, hogy az ellenzékkel szembeni erőlyes fellépés a kormány bukását idézi elő.

Pasity csütörtökre érkezik Beogradba.

Beograd, okt. 6.

A miniszterelnökhöz közel álló személyek jelentése szerint Pasity Nikola miniszterelnök csütörtökre délután 4 órakor érkezik vissza Beogradba.

Valószínűleg már pánteken minisztertanács lesz, amelyen nagyon fontos ügyek kerülnek megtárgyalásra.

Közeledés az SHS állam és Oroszország között?

Beograd, okt. 6.

Politikai körökben igen élénken foglalkoznak a „Prager Presse” híradásával, hogy Baluzsity Zsivoin berlini SHS követ találkozott Berlinben Csicserinnel.

Baluzsity találkozója állítólag meginduló lépése akar lenni az SHS – orosz közeledésnek.

Hivatalos helyről nyert értesítés szerint a külügyminisztériumba az állítólagos találkozásról semmiféle hírek nem érkeztek.

Merényletet terveznek Strezemann és Luther ellen.

Berlin, okt. 6.

A Berliner Tagblatt azt a hirt közli, hogy Strezemann és Luther Locarnoba való elutazásuk előtt a fenyegető levelek egész tömegét kapták. Hír szerint merényletet kísérelnek meg Locarnoban a két német államférfi ellen.

Új büncselekmény.

Washington, okt. 6.

Az interparlamentáris konferencián Pella román kiküldött javaslatot tett, hogy büntető szankciókat vegyenek be a készülő nemzetközi büntető törvénykönyvbe, amelyben szigorú büntetéssel sújtanak nemcsak államokat, hanem egyéneket is, ha a békeszerződések ellen vétnek.

TÖZSDE

Október 6.

Beograd. Amsterdam 2274, Berlin 1346, Bécs 797, Budapest 794, Bukarest 2650, Genf 1019, London 27355, Milánó 22750, Newyork 5645, Páris 26250, Prága 16760.

Zürich. Berlin 12345, Budapest 7255, Newyork 518³/₄, Milánó —, Prága 1535, Wien 7315, Varsó 87, Szófia 378³/₄, Bukarest 247¹/₂, Beograd 918³/₄, London 2510, Páris 2400.

Budapest. Buza 362¹/₂, rozs 247¹/₂, takarmányárpa 270, sörárpa 360, zab 260, tengeri 280, repce 620, korpa 172.

A művészetek felé.

Erről a kérdésről, a hazai művészetek istápolásáról fórumon és fórumon kívül vajmi ritkán esik nálunk szó, holott régi igazság, hogy minden nép szellemi kulminációját a művészetekben éri el, amelyek örökfrissen őrzik magukban a néplelki halhatatlanságát. Zene, irodalom, képzőművészet és színművészet csak elvéve, rendszer és irány nélkül, jut nálunk szóhoz, aminek okát talán elsősorban abban kell keresni, hogy hivatalos helyen még ma sem fordítanak kellő figyelmet a művészet kérdéseire. Mert nem a tehetségek hiánya idézi elő a művészet berkeiben ezt a dermesztő csöndet. Néhány név így is felbukkan az ismeretlenség homályából, néhány név eddig is átjutott az ország határain, dicsőséget szerezve annak a népnek, amelynek vágyát és álmát, gondolkodásának erejét és lelkének szépségét nemes formában kifejezésre juttatta. De a művészeteknek nincs még biztos hajléka, nincs meleg otthona ebben az országban, intézmények és körök, alapítványok és egyesületek még nem erősítik a tehetség fejlődni akaró csiráit és éppen ezért hiányzik még az a légkör is, amely a művészetek diadalmas virágzását lehetővé teszi.

Ma már minden más téren békebeli állapotok uralkodnak, vagy legalább is utban vagyunk a teljes konszolidálás felé. De a zenei élet istápolására eddig vagy semmit, vagy nagyon keveset tettek, az irodalom megerősítésére még csak egyetlen társulat sem alakult, nem is szólva arról, hogy e célra államilag támogatott egyetlen intézményünk sincs, Beogradon és Zágreben kívül alig van város, amely lakóinak kultúr-szükségletét állandó színházzal elége-tené ki és a képzőművészet is magára hagyatva, botorkál bizonytalan utakon. Hiába várjuk a kezdeményező gondolatot, amely a néma virányokat a tehetségek ujjongó dalával akarná benépesíteni, hiába keressük a nagyvonalú koncepciót, amely lankadatlan akarattal megakarná szervezni a művészet lüktető, örök életét. A szépség ideálja felé még nem épült ki az út, holott ez az út épp úgy vezetne a világ összes művelt népei felé, mint a szerteágazó sinpárok, személyek helyett szépségben izzó lelkeket röpitve világgá.

Ezen az állapoton segíteni kell és pedig oly eszközökkel, amelyek méltóknak mutatkoznak egy nagy és hatalmas nemzet kultúrfokához. Véres háboruk után, a béke áldása alatt, mindenütt tudásba szökkennek az eddig szunnyadó lelki erők. Ez a kivirágzó lelki erő növeli és gyarapítja a nemzet öntudatát, ez nemesíti népének gondolkodását, ez az erő teszi fogékonnyá a szép és magasra iránt. Megértéssel, szeretettel és teremtő tettel életre kell hívni a művészeteket!

Kommunista összeesküvés Besszarábiában.

Bukarest, október 6.

Besszarábiában több város rendőrsége meszeágázó kommunista összeesküvést fedezett fel. A kommunista agitátorok forradalmosítani akarták Besszarábiát és alkalmas pillanatban kimondták volna a szovjetországhoz való csatlakozást. A társadalmi rendet aláító aknamunkát a román királyi pár elleni merénnyel tervezték megkezdeni. Letartóztatások és házkutatások napirenden vannak.

Sakkban tartják egymást Locarnóban.

Locarno, okt. 6.

A konferencia elhatározta, hogy az általános vita megkerülésével nyomban megkezdik a részletvitákat. A konferencia ezután át is tért a Londonban kidolgozott szövetségi egyezmény tárgyalására, amelynek egyes pontjait elfogadták, egyeseket pedig a jogügyi bizottsághoz utalták át.

Chamberlain a konferencián beszédet mondott, amelyben kifejtette, hogy minden állam az óhajtott és megfelelő békéhez és nyugalomhoz jut, ha sikerül Locarnóban meg egyeztetni. Beszédében kijelentette továbbá, hogy "a német-ország szerződés lényegében nem érinti a locarnoi konferencia megállapításait."

A "Washington Post" a locarnoi konferenciáról írva megjegyzi, hogy most kell jóvátenni a versaillesi békeszerződés tulkapásait.

A konferencia teljes ülésében foglalkozott továbbá Németországnak a Népszövetségbe való belépésének ügyével.

Érdekes, hogy Benes cseh és Prizinecki lengyel delegátusok még most sem érkeztek meg Locarnóba. A német delegáció véleménye szerint nem is fognak résztvenni a konferencián. Ha azonban mégis részt vennének és fészíroznának a keleti biztonági paktumot, úgy Németország felveti a békeszerződések revíziójának kérdését.

Politikai gyilkosságok Firenzében

Firenze, okt. 6.

Luperina fascistavezér egyik fascista társa kíséretében felkereste Bandinelli szerkesztőt és meghívta a fascistaszervezet gyűlésére, hogy azon felvilágosítást adjon egy cikkről, amelynek szerzőjét személyében gyanították. Tárgyalás közben megjelent Bandinelli lakásán egy szabadkőműves barátja, Benziolini, aki felháborodva értesült a fascista követeléséről. Beleegyezett a vitába, amely rövidesen verekedéssé fajult el. Benziolini felhevülésében agyonütötte Luperinat, fascista kíséretársát pedig életveszélyesen megsebesítette. Mi-

kor a fascista a történetről értesültek, a ház elé vonultak, betörték a szabadkőműves lakásába, a gyilkos Benziolinit megverték, majd agyonlőtték.

A fascista a gyilkosságon felbuzdulva, megtámadta és megverték Consolot, az "Avanti" főszerkesztőjét, aki kórházba szállítása közben meghalt.

A rendőrség szigorú óvintézkedéseket fogantatosított, hogy hasonló esetek megismétlődésének gátat vessen. Firenzében minden csoportosulás tilos.

Állami kezelésbe akarják venni a hajószindikátust.

Beograd, okt. 6.

A tegnapi nap szenzációja Radojevit Ante közlekedési miniszter egyik nyilatkozata, amelyet a sajtó számára tett és amelynek éle a hajószindikátus ellen irányul.

A miniszter nyilatkozata szerint a szindikátus nem jár el az állammal szemben a szerződésének megfelelő módon. Tizenkét millió dinárral tartozik az államnak, közlekedési eszközei nem kifogástalanok, azok kivül a tarifája magasabb mint a vasutaké, ami pedig egyedülálló az egész világon. Éppen azért az állam azzal a tervvel foglalkozik,

hogy a hajószindikátus anyagát állami kezelésbe veszi.

Rasa Milosevity, a hajószindikátus elnöke, hosszabban nyilatkozott a közlekedési miniszter kijelentéseire, amelyeket cáfolni igyekszik. Milosevity kijelenti, hogy a miniszter állításai nem felelnek meg a valóságnak. A szindikátus nem tartozik az államnak egy parával sem. Végül kijelenti, hogy a miniszter kijelentései alighanem a külföldön is nagy visszhangot fognak kelteni, minthogy a szindikátusban nagyrésztben külföldiek is erősen érdekelve vannak.

Egy proletár — száz polgár.

Praga, okt. 6.

Pozsonyban a kommunisták nagy gyűlést tartottak, amelyen Rákosi és társainak letartóztatásával is foglalkoztak. A gyűlésről tiltakozó táviratot küldtek a prágai magyar követtségnek, melyben kijelentik, hogy "minden kioltott proletár élet száz polgár életébe fog kerülni".

Az elévült biztosítékok sorsa. A pénzügyminisztérium ma rendeletet küldött Beckserekre, amelyben felhívja a közhivatalokat, hogy a biztosítékokat letétbe helyezze és az állampénztár javára elévült értékpapirokat juttassak el az állami javak vezérgazdagságának, amely azokat értékesíti

Pancsevói küldöttség Becksereken.

A kamara hivatalosan megállapította a mészárosok keresetét.

Beckserek, okt. 6.

A pancsevói ipartestület képviselőiben tíz tagú küldöttség járt tegnap Becksereken, a kereskedelmi és iparkamarában. A küldöttség panaszt tett a pancsevói rendőrhatalóság ellen, hogy a drágaság leküzdéséről szóló törvény alapján sorra eljárást indít az iparosok, főleg azonban a mészárosok ellen. A járásbírósg több feljelentést tárgyalt le és minden esetben elmarasztalta a vádlottakat, akiket súlyos elzárással és pénzbírsággal sújtott. Hogy a jövőben kellőképpen védekezhessenek, szakvéleményt kértek a kiküldöttek a mai husárakról. A kamara kérelmük alapján felülvizsgálta az ügyet és hivatalos szakvéleményt adott ki, melyben megállapította, hogy a huszonhárom dináros sertéshuson 13 és egyharmad százalékot, a husz dináros marhahuson három és fel százalékot keresnek, a többi husnemün pedig a két százalékszám közötti mértékben van a hasznuk. Ilyenformán — állítja a kamara — keresetük nem haladja túl a tisztességes kereskedelemben kívánatos tiszta jövedelmet.

A kamara egyidejűleg beadványt fordult a kereskedelemügyi minisztériumhoz, amelyben kérte, hogy vegye védelmébe a tisztességes polgári haszonnal dolgozó ipart.

László László

kárpitos és díszítő. — Milicsina (Bakics) utca 19.

Régi és új butor javítását, behuzását elvállalja. Lakások tapétázása a legolcsóbb áron. Paplankészítés a leggyorsabb rübbtől a legfinomabb kivitelig. Elsőrangú munka, olcsó áron. 2125

A legújabb olasz irodalom.

III.

Benedetto Croce, kritika Futurizmus.

A századeleji szellemi forradalom, mellyel az olasz irodalom legújabb fejezete kezdődik, nemcsak az Itália számára D'Annunzio-ban testet öltött általános európai dekadencia, az esztétikai kultúra tultengése ellen fordult, hanem a külföldön akkor már mély gyökereket eresztő új idealizmusnak reakciója is volt a pozitívista világfelfogás és a materialista történelemszemlélet ellen. Ezek iskolájában nőtt fel még Benedetto Croce (szül. 1866) maga is s hosszú szerves fejlődés eredményeként, a nápolyi hegeliánusok, különösen Francesco de Sanctis, a legkiválóbb olasz irodalomtörténész hatása alatt jutott el ideális filozófiájáig. Hasonló organikus átalakuláson perze a fiatalos és kisebb szellemek nem mentek át még Croce tanítása nyomán sem, akinek gondolatait a mindenáron újat akarás forradalmi felületessége félreértette s akit konzervatív részről ezért sokáig felelőssé tettek az új irányok brutalis képmorbolásiért.

Croce hatalmas gondolatműveiből a külföldre jóformán csak esztétikája jutott el s ez hatott odahaza

is, főként azon a nagyszabású kritikai alkalmazásán át, melyet az egész újabb irodalom rendszeres feldolgozásában maga nyújtott. Carducci szerepét az olasz gondolat irányításában ő vette át s új alapokra helyezte az olasz kritikát. Hogy ma az olasz műbírálat filozófiai felkészültséggel, tudományos lelkiismeretességgel s komoly erkölcsi felelősség tudatában dolgozik, módszeressé lett, elmélyült s világosan látott célokat követ, anélkül, hogy akadémikus sablonná válnék, az ő érdeme. Kitűnő tanítványok egész sora folytatja a mester munkáját s járult hozzá annak a kritikai értéke ő rendszerező, szintézisre hajló szemlemnek kialakításához, amely a jelen olasz kultúrájának egyik legbecsebb vonása. Hogy az emberek ma "többet gondolkoznak" Olaszországban, mint még husz esztendővel ezelőtt, az első sorban Croce működésének köszönhető. Még azonban hatása a kritikára nemcsak felszabadító, hanem termékeny is volt, az irodalmi forradalom tanításából inkább csak a negatívumot ragadta ki, azokat a kiinduló pontokat téve magáévá, melyek az uralkodó intellektuális világnézettel és művészeti hitvallással ellentétben voltak. Bár Croce nem tagadta a történeti módszer érdemeit és az erudíció szükségét, állást foglalt ennek kizárólagossága, a filológizmus egyeduralma

ellen s épp úgy nem volt hajlandó lezártnak tartani az irodalomtörténelem munkáját az életre, tárgy- és kultúrtörténeti adatok főlhatározásával, mint ahogy másrészt tiltakozott a pszichológiai, fiziológiai és szociológiai esztétika tanításai ellen s ezeknek a művészi alkotás lényegétől idegen értékelési szempontjait visszautasítva, a műbírálat számára csak olyan kritériumok jogosultságát ismerte el, amelyek az emberi szellem alkotó, művészi tevékenységének immanens jegyeiből vonhatók le. Gondolatának legáltalánosabb fogalmazása, mely szerint a művészet a kifejezésben cselekvővé való intuitív megismerés s csak annyiban művészet, amennyiben a művész benyomásai, élményei a művészi formában fogalmi alak hátrahagyása nélkül feloldódnak, a futurizmus esztétikájában szenvedett végzetes eltorzulást, mint ahogy a mozgalom radikális hagyomány tagadásában is fölismerhető, az ő kiindulásában rejlett tendenciának ad abszurdum hajtása.

A futurista mozgalom megteremtője, másfél évtized óta harcos vezére és programjának ma már tán egyedüli hívő és hamisítatlan képviselője Filippo Tommaso Marinetti (szül. 1878). Első manifestuma, melyet a proklamáció, riadók és receptek hosszú sora követte, 1909-ben jelent meg. Három évvel utóbb már

népes fiatal művészklub vette körül, köztük sok figyelemreméltó tehetség, akiknek futurista szempontból legrepresentatívabb alkotásait 1912-ben Marinetti győzedelmes hangú előszóval testes anthológiában adta ki. Barmennyire meg volt elégedve ez az előszó az első futurista sereg szemle eredményeivel, nem hallgatja el, hogy az elmélet és a "példatár" még nem fedik egymást, hogy a futurista művészek még csak kezdetén vannak a meredek utnak, mely a programban kitűzött cél felé vezet. Jobban azonban utóbb sem közelebbiek meg, sőt a legtehetségesebbek hamarosan végkép elpártoltak Marinetti eszméitől. Ha ma mégis alig van jelentősebb olasz író, aki rövidebb-hosszabb időn át ne vallotta volna futuristának magát, az csak megerősíti azt a tételt, amely mellett az anthológia is tanuskodik, hogy t. i. a futurista program és futurista irodalmi gyakorlat nem ugyanannak az éremnek két oldala.

A program legűres térben hadonászó logikai akrobatizmus, megvalósíthatatlan költői szabályok gyűjteménye, sőt utóbb nemcsak a művészetek, hanem az egész élet, az emberi lélek alapjaiból való kiforgatására és megújítására tör, míg a gyakorlatban, az anthológia irói jóformán csak a "Szabad vers" és elvétve egy kis nyelvi vagy képzeleti tulzás, erőszak és tréfás buk-

HIREK

— okt. 6

Uj bíró. Urosevity Radomir, a becskerekai törvényszék jegyzője, a beográdi semmitőszék előtt sikerrel letette a bírói és ügyvédi vizsgát.

Davidovity Ljuba Beogradban. Davidovity Ljuba, a demokratapárt vezére tegnap este Szkopljéből visszatért Beogradba. Davidovityot délszerbiai agitációs útján mindegyik nagy lelkesedéssel fogadták.

Falusi csöndélet. Pantics Natália szrpszkitebeji lakos és házigazdája Rajes Milos és annak felesége közt valamilyen háziügyből kifolyólag perpatvar támadt. Ezen közben Pantics Natáliát könnyebben megsértették, úgy hogy sérülései nyolc napon belül gyógyulnak. A csendőrség eljárást indított Rajes ellen.

Gróf Zichy Agoston halála. Bécsből jelentik, hogy gróf Zichy Agoston udvarnagy 73 éves korában meghalt.

Bettauer gyilkosát elmeorvosintézetbe utalták. Wienből jelentik: Rothstock Ottó fogtechnikus, Bettauer Hugó bécsi regényíró mérénlyője felett tegnap ítélték az esküdtszék. Az esküdtek egyhangulag bűnösnek mondták ki, arra a kérdésre azonban, hogy a bűncselekmény elkövetésekor elhatározó képességének birtokában volt, hatan igennel, hatan pedig nemmel feleltek. A bíróság végül is az ügyész indítványára Rothstockot elmeorvosintézetbe utaltatta.

Arviz Japánban. Londonból jelentik: Tokió és Jokohama környékén az arviz mindinkább terjed. Tegnap újabb területek kerültek víz alá. Az arviz a királyi palota egy részét is elöntötte. Hatvanezer lakos hajléktalan.

Olcsóbb lesz a magyar színház. Budapestről jelentik: A magyar színházak elhatározták, hogy jelentősen leszallítják a belépő jegyek árát.

fene jegyében, meg néhány Verhaeren, Kipling, Whitmantól örökölt téma kapcsán tartoznak össze, nemcsak a futurista számba megy minden író, aki bármilyen irányban újat keres s már időben beérte volna az „eredeti temperamentum” vagy „egyéni szellem” megkülönböztetéssel. A futurizmus nevet adott és föltépte végleg zsilipjeit annak a fel Európán végig nyugtalankodó művészeti áramlatnak, mely múlttól, mintaktól, előítéletektől megcsömörlötten új formákat és mondanivalókat követelt és kutatott a művészet számára.

Hogy éppen Olaszországban robbantak ki a törekvések a legszélsőségesebb módon, érthető, ha elgondoljuk, hogy itt egyrészt multnak, hagyománynak, muzeumnak mennyivel nagyobb jelentősége van az emberek életében, mint egyebütt, másrészt, hogy Pascoli és D'Annunzio költészetének tikkasztó levegője nehezédett éppen az irodalomra s a természetes fejlődés útjai be voltak rekesztve, végül, hogy a futurizmus eszméi Milánóból, a legészakibb s legkevésbé olasz jellegű kultúratalajból sarjadtak ki, melynek munkás ipari és kereskedelmi forgatagában, gyárak és bankházak között, a modern élet gyorsabb ütemében lüktető lelkek a multat hatványozott mértékben a haladás nyügének s az életből kiközösítendő halott ékességnek érezhették.

(Folyt. köv.)

Tart a diáksztrájk a becskerekai gimnáziumban.

Becskekerek, okt. 6.

A becskerekai gimnáziumban tegnap délelőtt kitört diáksztrájk változatlanul tart, sőt ma reggelre átterjedt más osztályokra is. A szerb tagozat nyolcadik osztályában, amelyhez Mesterovity Gyura, a szombaton történt kínos eset szenvedő hőse tartozik, tegnap óta szünetel a tanítás, mert a tanulók közül senki sem jelent meg az előadásra. A hatodik és hetedik osztály diákjainak zöme szolidaritást vállalt a sztrájkoló nyolcadikosokkal és szintén távolmaradt az iskolától. Ma reggel már csak a tanulók egy része jelent meg az intézetben.

A sztrájkantya, mert ilyen is van, állandóan mozgalmas képet mutat. Permanenciában vannak a diákok, tárgyalnak, tanácskoznak.

Délben a diákság kiküldöttei az igazgató elé járultak. Szubotin Szlávkó igazgató felhívta a megbízottakat, hogy hagyjanak fel a sztrájkjal és látogassák újra az előadásokat, mert merev magatartásukkal célt nem érnek.

A diákság köréből vett értesülések szerint a sztrájkot tovább tartják, delután azonban értekezletet tartanak egy tanár bevonásával és nincs kizárva, hogy azon valamilyen irányban végérvényesen határoznak. Ilyenformán a kilátások amellől szólnak, hogy a nagy port felvert ügyben estig döntés lesz.

Itt említjük meg, hogy Jovanovity Bóro tanár, az iskolai botrány szereplője szabadságra ment.

Becskekerek nem károsodott a brailai gabona-bukásban.

Becskekerek, okt. 6.

A brailai gabonakrach, amely a mult hét végén köszöntött be, a belföldi piacon is érezteti hatását, amennyiben a kereskedők vételek től tartózkodnak. A Braila felé való ekszportálás stagnál, mert a jugoszláviai gabonaműveknek jelentős piaca egyelőre nem vesz fel új szállítmányokat.

A becskerekai gabonakereskedők a brailai szédületés bukásban lényegileg nincsenek érdekelve. Az itteni cégek, mint megbízható forrásból értesülünk, kötötték ugyan eladásokat novemberi és decemberi szállításra, magas árak mellett, mivel azonban közben beállott a bukás, az aru be-

vásárlása meg sem történt. Ilyenformán károsodás sem érte a becskerekai gabonakereskedőket, legfeljebb azt sajnálhatják, hogy elmaradt az a jelentős haszon, amit a leszállítás és az átvétel megtörténte és az áru kifizetése esetére remélhettek. Azok a hírek, amelyek becskerekai vagy bánási érdekeltségek milliók veszteségéről számolnak be, valótlanak.

Az este tartott értekezletet, amelyet a becskerekai gabonakereskedők hívtak össze, összefüggésbe hozták a brailai gabona-pokollal. Értesülések szerint erről szó sem esett, mert tisztára bevásárlási, tengeri származási és egyéb szakkérdéseket vitattak meg.

Megszökött és hitelezőit kijátszó cirkuszigazgató. Budapestről jelentik, hogy Szinbeisz István szombori származású cirkuszigazgató mintegy negyedmilliárd korona adósság hátrahagyásával, hitelezőit kijátszva, cirkuszának felszerelésével Kelebián átszökött Jugoszláviába.

Száz éves a magyar tudományos akadémia. Budapestről jelentik: A tudományos akadémia a közel jövőben ünnepli fennállásának száz éves jubileumát. Az akadémia Berzeviczy Albert elnöklete alatt tartott ülésén elhatározta, hogy kérti fogja a nemzetgyűlést, iktassa törvénybe az akadémia alapító gróf Széchenyi István érdemeit.

* **Találtak f. hó 5 én, hétfő este a fő utcán az Orient üzlet előtt egy kulcsot.** Tulajdonosa átveheti a Torontál kiadóhivatalában.

Angol tanfolyamok. Az Angol-Jugoszláv Klub közhírre teszi, hogy az angol nyelvkurzusok megkezdődtek, melyeken a tagok díjtalanul résztvehetnek hetente kétszer, még pedig: kezdők részére kedden és pénteken 6-7-ig és haladók részére hétfőn és csütörtökön 6-7-ig. Felkértenek az összes tagok, hogy ezeken a kurzusokon minél nagyobb számban jelenjenek meg. Azon érdeklődők, akik nem szándékoznak ezeken résztvenni, alkalmuk van különórán tartandó tanfolyamon részt venni. Ezen külön tanfolyam tandíja 60 dinár (hetente két óra). Jelentkezni lehet a klubban minden nap 6-7-ig.

* **A Tornado című hatalmas filmszenzáció, mely a zágrebi premier után közvetlenül az „Orient”-mozi-ban lesz bemutatva, az eredeti tervtől eltérőleg, néhány nappal később lesz programmon, mert a zágrebi bemutató-hét oly óriási sikerrel folyt le, hogy további öt napra prolongáltak. Szerdai kezdettel a szezon egyik legjobb filmje, „Az asszonyok ellensége” fut, kizárólag felnőttek részére. Látványos kiállítású színezett filmrevü 8 felvonásban, feledhetetlen szenzációja a világháború légi-, tengeri- és kézigranátharcainak a francia-német hadszíntereke, továbbá Moszkva, Odessza, valamint betekint az eredeti „Ellenséget”, mely pompájában „Hallo Amerika” revühöz hasonló.**

* **Mintha a lábára öntötték volna, olyan csinos és mégis olyan kényelmes, mintha harisnyában járna: minden hölgy és minden ur ilyen cipőt keres. Meg is kapják elegáns kivitelben, divatos formában és halatlan olcsó áron Vilim Herzfeld becskerekai „Turul” áruházában.**

SPORT

A vojvodinai hazena alszövetség felhívja a vezetőségi tagjainak figyelmét arra, hogy megbeszélés és fontos ügyek letárgyalására e hó 7 én, szerdán este 6 órától a Vojvodinakávéházban tartandó gyűlésen jelenjenek meg.

A tegnapi számban tévesen közöltük volt, hogy a Schwäbische-Ko-szovo I. oszt. bajnokit játszottak. A mérkőzés másodosztályú volt.

A pénzügyőrség és rendőrség együttesen a csempészek ellen.

Az állami egyedáruság igazgatóságának rendelete.

Becskekerek, okt. 6.

Az állami egyedáruság igazgatósága fontos rendeletet küldött Becekekerekre, amelyben felhívja a rendőrhatalóságok figyelmét, hogy a dohánycsempészek kézrekerítésére és az engedély nélkül dohányütetéssel foglalkozó egyének dohánykészleteinek felkutatására és elkobzására adjanak minden alkalommal segítséget a pénzügyőri közegeknek.

A rendelet kifejti, hogy számtalanszor panaszt tettek a pénzügyőri kirendeltségek, hogy a rendőrhatalóságok szükség esetén nem mindenkor járnak kezükre a pénzügyi közegeknek és sokszor megtagadták a köteles támogatást. Különösen a Vajdaságban fordult elő, hogy a szükséges segítséget a pénzügyőrök nem tudták megkapni a rendőrhatalóságtól. Az engedély nélkül ültetett dohány elkobzásáról szóló szerbiai törvényt 1920-ban kiterjesztették az ország többi részeire és ebben többek között szó van a köteles rendőri támogatásról is.

Az állami egyedáruság igazgatósága ezért újól felhívta a rendőrhatalóságok figyelmét a fennálló törvényes rendelkezésekre és felkérte a hivatalok vezetőit, hogy a jövőben adják meg a pénzügyőri közegeknek a kívánt segítséget.

Öngyilkos lett, mert elhagyta a felesége. A szerbiai Obiliteyevon tegnap fölakasztotta magát Bakcsiványi Todor orosz emigráns tiszt, mert fiatal felesége őt és másfél éves kislányukat otthagya megszökött.

Köszönet-yilvánítás.

Mindazoknak, akik szeretett anyánk, illetve nagyanyánk

özv. Machalek Jánosné,
szül. Szabó Emma

elhunyta alkalmával részvétnyilatkozatukkal és virágadományukkal, a temetésen való megjelenésükkel fájdalunkat enyhíteni igyekezték. ezuton mondunk hálás köszönetet
Gyászoló család.

Használja a Burgit-lábápolást

megszabadul ezáltal tyukszemétől és lábait újra megfiatalítja és erőssé teszi. A Burgit-lábápoláshoz tartozik a 19 év óta milliószorosan bevált Burgit-tyukszemtapasz és a csodás Burgit-lábviz. Az egyes készítmények külön is kaphatók, vagy a teljes Burgit-lábápolás Din 30 együttes árért.

Burgit Ges. m. b. H.,
Freilassing. — Bajorország.

Orient Bioskop

Csak 16 éven felülieknek.

Kedden, okt. 6-án 5, 7 és 9 órákor

A milliárdos halála

Társadalmi bűnügyi dráma 7 felv.-ban.

Pénztárnyitás: d. e. 10-1/2-ig, d. u. 4-5-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. e. 10-11 óráig, d. u. 2 órákor.

A főszerepben:
Normann Kerry és Clair Windsor.
Jön! *Tornado* Jön!

Egy jókarban lévő régi gyártmányu
zongora eladó

Takovska (Garay) u. 9 sz. alatt. Megtekinthető minden nap d. u. 2-5-ig 2136

Eladó ház

a Pariska (volt Megyeház) és a Szlovenacska (volt Nádor) utca sarkán, a Narodna Banka mellett. Több üzlethelyiség és lakás beköltözhető - 2090. Bővebbet: Nagybecskereki Népbank Rt. V. Beckerek Telefon 62

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik szeretett feleségem

Lauer Katalin

elhunyta alkalmával részvételükkel és a temetésen való megjelenésükkel nagy fájdalmamat enyhíteni igyekeztek, különösen az Olajgyár igazgatóinak, tisztviselőinek és az alkalmazottaknak, ezúton mondok hálás köszönetet

Lauer István.

Nagy gyakorlattal bíró 1602

irodai munkászó,

aki igen jól bírja a szerb, német és magyar nyelvet, alkalmazást keres mint levelező, fordító, pénzkezelő. Fél napra is vállalkozik

Megkeresések „Szorgalmas” jelige a. e. lap kiadóhivatalához intézendők.

A vasuti műhely szomszédságában eladó egy ház hely

kedvező fizetési feltételekkel.

Bővebb felvilágosítást nyújt: Szűszner Kálmán, Pasityeva (Tomasováci) u. 10. — 2143

A kiadóhivatal telefonja — 21.
A szerkesztőség telefonja 281.

MILAN REŽA I DRUG

elektrotechnikai üzlet Velikibecskerek, Szkerlityeva u. 2.

O ram égők!

Tisztelettel értesítjük úgy a helybeli, mint a vidéki n. é. vevőinket, hogy az őszi szezon beálltával mődukban áll *őngyújtókban, zseblámpákban, elemekben, égőkben, mindennemű villanyfelszerelési anyagban, motorokban, villanyvasalókban, resokban* és minden e szakmába vágó dusan fölszerelt raktárunkat figyelmükbe ajánlani. **Villanyszerelési munkálatokat a legpontosabban és legjutányosabban eszközölünk.** Szerelőinket kívánatra vidékre is küldjük.

Eladás nagyban és kicsinyben!

Cosulich Gine

hajóival **Splitből** indulhat **Délamerikába.**

Vezérképviselőt SHS. részére **J. B. Draskovity,** Zagreb. 1089

Velikibecskereki fiók: **Kralja Petra trg 4.**

Telefonszám 21. Alapított 1846.

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Veliki Beckerek, Obitkova (Zápolya) u. 7. sz.

Nyomatványok modern kivitelben. Lapkiadás. Nyomatványraktár. Tömöntöde. Könyvkötészet. Ruggyantabélyeggyártás.